

V stene zunaj vdolan Križev pot na les, nekoliko odrgnjen. Slikar sr. 19 stol., po predlogi iz konca 18. stol. Muzej!

V cerkvi križev pot, deloma raztrgan, lepi okviri iz 1.pol.19. stol. Sam mouško delo, 1.pol. ali vsaj sr.19. stol. Event.muzej!.

Notranjščina ima sijajo celoto v kmečkem okusu, ki ji je dal Stefan Subic osnovno noto s sv. j. kmečko, smelo *a neizmeren* učinkovito slikarijo prez biterija in slav loka.

Vel. oltar b gat bar n delo, slika sv. Franč. "sav. je iz Layerjeve delavnice.

2 Metzingerjevi sliki, nujno potrebni popravila.

Na juž. stran. oltarju slika s . Alojzija s kronogramom: QVAM LVCIDA nobis InoCentiae Via. Spominja nekoliko na Metzingerja, mogoče kak njegov učenec.

Slika v vel. oltarju se močno trga, spodaj se [?] in bi bilo dobro jo vzeti čim preje iz oltarja.

Stele, L, 1931, str.32' - 33'.

Strop zgodbe sv. Frančiška Ksav. na levi od slavoloka. Stefan Šubic maler 1857
Na desni od slavoloka na is, ki ga ni mogoče čitati.

Les jako dobro še ohranjen, sem in tja nekoliko razjeden. Polihromacija tudi
sem in tja odrgnjena.

Metzinger: čudež M-božje v levem str. oltarju. Zelo uničena posebno na sredi. Več
lukenj, razpokano. Poprava zelo potrebna, novo platno.

~~Nekoliko~~
~~XXXXX~~ boljše ohranjene slike v desnem oltarju, pa ima tudi več lukenj. Tudi
potrebna poprave.

V vel. oltarju Layer.

Stele, CVII, 17.3.1913, str. 39-39.

Für die "restaurierung zweier in der dortigen Filialkirche St. Francisco be-
findlicher Gemälde von Metzinger, deren Erhaltungszustand einen baldigsten
Eingriff erfordert, hat die Z.K. 650 K bewilligt.

MDZK: št. III. F. 13, 1.1914, str. 142: Tätigkeitsbericht.

Podobar Stefan Šubic iz Poljan je ~~namerno~~ ~~predelal~~ popravil str. oltarja,
nekoliko predelal, pobarval in pozlatil. Slike v njih pa so od Metzingerja. Šubic je tudi naredil baldahin, z dvema keruboma na vrhu, pa tudi
stojalo za malo banderce (dva angeljska klečeča na knjigah dvigata banderce).

Zg. Danica, 1.1862, str. 162.

Cerkev je zidana v romanskem slogu, je precej prostorna in visoka. Ima 3
oltarje, katerih kipi, posebno stranskih so "podobarski umotovori". Slika
v vel. oltarju je naredil Layer, slike v str. pa od Metzingerja.

L.1843 je zvonik dobil novo kositrno streho

L.1853 je Peter Rojc naredil nove orgle.

L.1857 je Stefan Šubic poslikal prezbitერი in sprednji del ladje.

" glas njegovega imena in njegovih lepih malarij se je raznesel daleč okrog in tudi v sosednje dežele....."

Cerkev je dobila še velik svečnik sredi cerkve, dva majhna pred vel.oltarjem, prenovljena je bila prižnica. Vel.oltar je bil preslikan in prenovljen. Prenovljen je bil križev pot.

Zg.Danica, 1.1860, str. 98.

Nov ves pozlačen tabernakelj in šest velikih svečnikov. Nek dobrotnik iz Dunaja pa je daroval nov rdeč mašni plašč.

Zg.Danica, 1.1860, str. 35.

Cerkev sezidana 1.1730.

Dom in svet, 1.1892, str. 273.

..... "Nič manj se je popravljalo pri podružni cerkvi sv. Frančiška pod imenovanim g. župnikom /Blaž Kersnik/. Povejšalo se je najprej pokopališče in pozidala se nova mrtvašnica. Zvoniku se je napravila nova streha iz belosivega pleha, cerkvi pa iz škrlj; omislile so se nove orgle z desetimi izpremeni (tudi delo rajnega Petra Rojica iz Podbrezij); presvetišče in sprednja stran cerkvene ladije bila je slikana na presni zid (delo + Štefana Šubic-a) ; prižnico so predelali, na novo pobarvali in pozlatili, enako tudi stranska oltarja. Kupili so dalje še tri nove lestence; v zakristiji so napravili novo omaro in več drugih manjših stvari. Tudi župnišče in šola, sta dobili novo streho iz škrlj..... (opomba na str. 141).

..... Omenil sem že spredaj, kako sta bili 1. 1822. (bilo je v četrtek pred Binkostmi, 23. majnika) naši cerkvi, podružna Sv. Frančiška Ks.

in farna po požaru močno oškodovani. Pri prvi sta zgoreli strehi in na ~~xixxi~~ cerkvi in zvoniku; oškodovana sta bila tudi zvonova; Znotranje strani pa plamen vendar ni bil dosegel, in tako so ostali v njej nepoškodovani oltarji, katerih kipi so pravi rezbarski umotvori. Sliki na stranskih dveh: Marija, zdravje bolnikov, in sv. Janez Nep. sta delo slovečega Mencinger-ja, katerega po izreku dobro znanega + slikarja in kiparja Stefana Subic-a do sedaj ni dosegel še noben slovenski umetnik. - / str. 142, 143/.

Jožef Levičnik: Nekaj črtic iz Železnikov, Drobtinice 1898, letnik XXX, str. 142, 143.

"Letas si umislijo orglje z desetimi registri in lep kositarški zvonik na podružnici s. Frančiška Indijanskiga aposteljna."

J.D. ; Vsakimu svoje /za natis poslano/. - Kmetijske in rokodelske novice -- 1843, No. 18, str. 72.

ŽELEZNIKI - kraj

1.

Dve fot. "malih kruhkov", ki jih še ^{delajo} nekaj malega v Stari Loki.
Prav zanimive kruhke dela 82letni Valentin Šmid iz Železnikov, ki jih
dela le z rokami. (fot.)

Il. Slov. 1925, šte. 94, št. 19.

Fotl edine še ohranjene visoke peči na Kranjskem.
Fot. kraja.

Il. Slov. 1. 1925, šte. 137, št. 26.

Železniki sredi 17. stol. (litograf.).

Il. Slov. 1927, št. 146, št. 27.

Foto kraja, str. 272. Če v starih časih so tu ljudje topili rudo, o čemer
pričajo kupi žlindre na Štalici. Prvo poročilo o železničnih fužinah
iz l. 1348 in o naselitvi Friulcev. Pred l. 1348 se Železniki še ne
omenjajo v urbarjih. Ko je začela propadati kovaška obrt/ izdelovanje
žebeljev/ je začel propadati tudi kraj.

Dom in svet, l. 1892, str. 272, 273.

(oseb.)

III. 1921

Krivičarski sodni pregled

Razprave ekeli ustanovitve fare v Železnikih se trajale nekaj let, kar sta bila leški glavar in selški župnik temu močno nasprotna. (okrog leta 1621.)

A. Koblar : Drebtinice iz furlanskih arhivov, IMK IV., 1894., str. 74.

1517. Von diesem Jahre hat sich folgende in Stein gehauene Inschrift erhalten: 1517 JERG MAVRER. (Jürg Maurer.) der betreffende Stein ist als Fenstergesimse im Hause der Tabakarjeva Urša in Ober-Eisnern, auf der Seite gegen die late Gasse, zu sehen.

Anton Globočnik: Geschichtlich-statistischer Überblick des Bergortes Eisnern. MHVK. Nr. 1,2,3, 1867. str. 9.

V hiši hranijo: slika na les - 6 lesenih svečnikov
potrdilo o pristnosti nekkih relikvij iz leta 17..
pridigo iz l.1826
slavolok za oltar sv.Rešnjega telesa pred hišo. slikal
Janez Šubic (Loški?)
Slika sv.Antona iz stare cerkve
Po podatkih prof.Ivana Molinara, 5.9.1957.

Sredi trga je bila l.1884 postavljena kapelica, kjer se časti stara podoba Jezusa v ječi, slikana je na platno in je "prelepo mojstrsko delo". Kapelico je sezidal nek domači zidarski mojster, poslikal pa jo je ranjki g. Gosar., podobar iz Dupelj.

Druga kapelica je bila postavljena l.1893 ob vhodu v vas. Načrt zanjo je naredil tukajšni domači mizarski mojster Fr.Kordež, ki je naredil tudi vsa druga mizarska dela: okna, okrasni okvir okoli trona, jabolko na vrhu. V kapelici je vzidan tron in belega marmorja v katerem je podoba M.B. z detom. Vse je iz belega marorja, a je sedaj poslikano. Delo je naredil Vurnik iz Radovljice.

Kipa M.in J. imata zlati kroni, ki ju je naredil Zadnikar iz Lj.

Zg. Danica, l.1893, str.325.

Dobra moderna arhitektura v notranjščini. 5 oltarjev. Veliki, samo baldahim nad tabernakeljem in velika slika v pozlačenem okviru z Gosarjevo ornamentiko. Zelo dobra slika J. Wolfa, sv. Anton pušč. s prašičem, prikazuje se mu Jezus, hudič v ozadju beži.

Freske v prezbiteriju, vrtilo in v ladji (simbolične slike), domač slikar.

V sev. prvem str. oltarju slika sv. Ane iz Lauerjeve epigonske delavnice. Na menzi juž. prvega oltarja slika žal. M.B. iz florijanske cerkve v Ljubljani, zanimivo!

V drugih dveh str. oltarjih, ki sta oba iz Gosarjeve delavnice, imata prav prav lepe značilne vrhove (mešanica gotike in baroka) ter prav lepe tabernakeljske slike sv. Dominika (isti kot v Horjulu) in sv. Jožefa. Oba dobri Wolfovi deli.

Zelo bogat in lep je kor, okičen z ornamentiko in kipci. Izvrstno delo iz 70tih let 19. stl.

Tuster je bogat rezljan, delo Gosarjeve delavnice.

Nebo, angelji častijo sv. R. Telo, 1904 Alojz Subic. Staro nebo pa Lauerjeva delavnica (Gotzl?).

Kristus na križu, zelo dobro ohranjen, 1857, Stefan Subic.

Rezljane jaslice, rezljal Anton Klemenčič, samouk v železnikih (pred par leti). Okr. 30 figur s štalico s slikano kuliso zadaj. 1700 din.

Železniki stara cerkev, Ljubljana

Mežnar ima b žji grob rezljan od istega Klemenčiča. Iste vrste jih je več po Železnikih in jih postavljajo po hišah.

Brézmadežna, sign. -angus 1844.

Stele, L, 4.9.1931, str.30' - 32.

Stefan Šubic je postavil na oltarju sv. Rešnjega Telesa nove jaslice. Jaslice so naslikane, v ozadju Betlehem. Jaslice so bile narejene tako, da se posamezne naslikane figure lahko po potrebi spreminjajo. *premenjajo (na 22 Tri kralje)*
Zg.Danica: 1.1876, str.20 - Rodoljub Podratitovski.

ih
Cerkev je dobila nove orgle. Vurnar iz Radovljice pa bo naredil nov tabernakelj iz belega marmorja.

Zg.Danica: 1.1878, str. 151.

L.1880 ~~je~~ župna c. v Železnikih ~~xxxxxx~~ dobila je nov kamnit tabernakelj, ima ob strani dva nagela in dve kamniti podobi Petra in Pavla, visoki več kot seženj. Nova je tudi oltarna slika sv. Antona Pušc z okvirjem vred, ki je visoka tri seženje.

Kamnit tabernakelj z obema angeljema je delo Vurnika iz Radovljice, oba kipa Petra in Pavla, delo Zajca iz Ljubljane, oltarna slika pa od J.Wolfa.

Zg.Danica, 1.1880, str. 277.

Cerkev je dobila nov križev pot, ki je bil naročen na uhaju.

Zg.Danica, 1.1884, str. 165: 333.

Cerkev je dobila v zadnjem času nove orgle, ki jih je izdelal domači mojster Peter Rojic iz Podbrezj in dva str. oltarja M.B. in sv. Jožefa, katera je naredil dupljanski podobar J.Gosar.

Zunaj c. v fasadi pa so postavljeni trije kipi : Odrešenik, Cirila in Metoda, ki jih je naredil kipar Zajc.

Zg.Danica, 1.1884, str. 333.

Na pokopališču so postavili nov križ, ki ga je naredil Janez Subic iz Škofje Loke. Podstavek pa je naredil kamnosek Janez Teršen iz Škofje Loke. Na prednji strani ima podstavek napis, ki ga je pozlatil Janez Subic.

Zg.Danica, 1.1885, str. 261.

Misijonski križ je naredil Jože Grošelj, podobar iz Selc.

Zg.Danica, 1.1888, str. 176.

Cerkev je dobila novo zakristijo, nov str. oltar M.B., nova kositrna streha na zvoniku, nov vel. in srednji zvon in nove orgle nov, baldachim in farni križ.

Zg.Danica, 1.1853, str. 24.

Za cerkev je naslikal M.Langus "prelepo podobo" M.brezm spoč tja.

Zg.Danica, 1.1853, str. 207.

" " , 1.1854, str. 219.

Cerkev je dobila nov križev pot, ki ga je naslikal Paul Künl "slavnoznana" umetnik, ki se je s tem delom pravega umetnika vnovič potrdil in skazal.

Zg.Danica, 1.1854, str. 128.

Cerkev je dobila nov božji grob, ki ga je naredil Stefan Šubic in Poljan "ki je za izdelovanje božjih grobov pravi mojster". "Šubic zasluži očitno pohvaljenin priporočen biti. Vsa sestava, barvna ličnost in živost je vsim prav zelo dopadla, tako da so ljudje bili od kraja prav vsi zadovoljni, ako-ravno ga niso le domači, ampak tudi ptuji vse dni velikega tedna in velikonočn praznike neprestano obdajali."

Tega l. je c. dobila nove svečnike na vel.oltarju.

Zg.Danica, 1.1856, str.67, 71.

Stara c. v Železnikih je bil stara več sto let. Zaradi večkratnik prezidav in dozidav je dobila kaj čudno lice. Kjer naj bi bila najvišja je najnižja, široka je pa tudi bolj kot dolga. Prizidave kapel, zakristije in zvonika so bile zelo nerodne. Cerkev je bila za sosesko premajhna in zato so začeli zbirati denar za novo.

Zg.Danica, 1.1862, str.
122.

Pasar Zadnikar iz Lj. je naredil sedmero svetilnic za ž.c. Tri so iz starih predelane, ostale so nove.

Zg.Danica, 1.1874, str.328.

Posvečenje nove cerkve.

Birmanje: Stefan Šubic iz Poljan naredil mlaja in slavolok.

Zg. anica, 1.1874, str. 341, 357.

Zidana l.1874 po načrtu stavbenika Faleschinija

Kipi v dolbinah na pročelju delo kiparja Zajca.

Tabernakelj iz kararskega marmorja delo Vurnikovo. Slika sv. Antona v vel.oltarju delo Wolfa. Prezbitarij je al fresco poslikal Grilc.

Župnija ustanovljena l.1622.

Dom in svet, l.1892, str.273.

str. 209 foto notranjščine v vel.oltarejm.Slika sredi oltarja delo Wolfovo, slike na vrhu oltarja pa delo L.Grilca.(str. 223)

Dom in svet, l.1895, str. 209, 223.

1705-1707. In diesen Jahren wurde der Pfarrhof zu Eisern neu aufgebaut. Zu diesem Baue hat der damalige farrer Paul Anton Wadl 280 Ducati ver-gestreckt, wie aus den von den Gewerken in Eisern unterm 10ten März 1705 und 3. Juli 1707 ausgestellten Reversen zu entnehmen ist.

1730-1733. In diese Jahre fällt der Aufbau der jetzigen St. Francisci-Kirche na Logu, an deren Stelle früher eine kleine Capelle gestanden ist. Der Tradition nach sind die Bausteine, und namentlich für die MÖlbing, aus dem Bruche oberhalb Ober-Eisern gewonnen worden, an deren Zufuhr und Zutragen sich die ganze Gemeinde eifrig betheiligte. Der frommen Sage nach haben sogar Kinder volle Kosch solcher Bausteine zugetragen, was auch nichtunwahrscheinlich klingt, da die Steinart sehr leicht am Gewichte ist, weshalb sie auch lohnik heisst.

Anton Globočnik: Geschichtlich-statistischer Überblick des Bergortes Eisern. MHVK. Nr. 1,2,3, 1867. str. 25, 26.

..... " 1. 1822 je bil vpepelnil silni požar obširni terg Železnike popolnoma. Tudi obe cerkvi ste bile postale plem serditega ognja. Farna cerkev cerkev je ležala vsled te nesrečne dogodbe mnogo časa v razvalinah. Snovalo se je sicer takrat nekaj za zidanje nove cerkve, ker pa zmed bolj premožnih in veljavnih mož ni nihče imel prave vneme za to, sta se zopet oče Luka in njihovi brat Gregor poganjala, da se je vsaj stara cerkev popravila ter zopet za božjo službo vravnala. Mnogo sta se ta dva moža ~~muken~~ potem tudi trudila pri raznih prilikah za napravo novih reči pri obeh naših cerkvah, npr. pri novih altarjih, zvonovih, orgljah i.t.n.;....."

Jožef Levičnik: Luka Levičnik, posestnik, fužinar in oče ubogih v Železnikih na Kranjsko-gorenskem ; - Drobttinice za leto 1869, Leto XX, 1869, str. 213

..... " V teku 28 let, kar časa so bili tu za župnika, (Blaž Kersnik) so poleg poprave župnišča vzajemno z darežljivostjo faranov pri farni cerkvi pozidali novo prostrono zakristijo z nadstropjem; napravljen je bil novi st⁴ranski altar Rožnivenške Kraljice; omislili so tri nove zvonove (veliki in srednji stah bila prelita, mrtvaški zvon nov); zvonik je dobil novo streho iz belosivega kositarja (pleha); cerkev novo opeko krito streho; napravili so nove orgle na deset izpremenov; kupili so tri lestence pred veliki oltar; omislili so tri cerkvene zastave (bandere) in nebo (baldahin); novo, veliko in zelo ~~lepo~~ lepo svetilnico; nov božji grob; dragoceno mašno obleko (kazule in dalmatike), ter mnogo drugih manjših novih stvari. Po darežljivosti posestnika in fužinarja gosp. Jak. Globočnik-a je ~~župnik~~ dobila pod župnikovanjem gospoda župnika Kersnik-a farna cerkev tudi lep nov križev pot, katerega poprej ni imela. - (str. 140, 141). - V času župnikovanja Blaža Kersnika je cerkev dobila nove orgle. "Oglasil se je tudi tedanji kamniški orglar Peter Rumpel, ki je imel o taistem času skoraj največ dela in bil dovolj spreten. Ponudil pa se je tudi orglar Peter Rojic iz Podbrezij..... In tako se je v adventnem času 1. 1842. napravila pogodba z Rojicem po že navedenem Riharjevem načrtu. Cena je bila 750 glid. brez barvanja in zlatenja

omare. Orgle bi morale o Binkoštih l. 1843. v prvič v cerkvi zapeti. - Pa, - kar se marsikateremu mojstru rado ugodi, da ga goljufa čas, pripetilo se je tudi Rojic-u. Namesto k Binkoštim (ki so bile taisto leto 4. junija), so pripeljali orgle med gromečim streljanjem in o nepopisljivem veselju našega ljudstva 3. dan julija, vprvič pa so se pri službi božji oglasile na predvečer Velikega Šmarna, 14. avgusta pri večernici..... Orgelska omara je bila pobarvana in pozlačena koj ~~zaklen~~ zatem. Delo je naredil takrat v Železnikih živeči slikar in kipar Janez Grohar. Doma je bil v Soriških hribih nekje in bil dovolj spreten umetnik. (opomba št. 2 : Naj tu omenim mimogrede, da se je pri tem mojstru učil tako rekoč še kot otrok kiparstva, še bolj pa slikarstva poznejši dobro znani poljanski kipar in slikar Štefan Šubic.)(str. 142).

.....Omenil sem že spredaj, kako sta bili l. 1822.(bilo je v četrtek pred Binkošti, 23. majnika) naši cerkvi, podružna.... in farna sv. Antona Pušcavnika po požaru močno oškodovani. farna cerkev je bila popolnoma pokončana, prava razvalina, da ne rečemo :gnusoba razdejanja. Pri silnem pišu, ki je divjal tisti ~~xxx~~ žalni dan, razširil se je požar iz Zgor. Železnikov, kjer se je bilo vnelo, s tako strahovito naglico čez Srednji in Spodnji del trga, da je bilo kar v hipu vse v plamenu, in da še celo Najsvetejšega iz cerkve niso mogli ~~xxxi~~ odnesti. Vse do zadnje stvarce v cerkvi in zakristiji je zgorelo, zvonovi so padli iz zvonika; manjši se je ubil, srednji in večji pa sta bila vendarle močno osmojena, tedaj za silo še rabljiva.(Veliki zvon se je bil ubil potem l. 1840; takrat so prelili ž njim vred tudi še srednjega). Cerlev kot farno takrat že 200 let staro, bilo bi pač kazalo že takrat izpremeniti v novo, tembolj, ker je bila premajhna, poleg tega je imela pa tudi še prav čudno podobo. Koliko časa je bila že od takrat (t. j. do l. 1622) podružnica selške fare, se ne ve; gotovo zelo dolgo, ker Valvazor piše, da so bili Železniki že pred l. 1300. zelo znan kraj. Kakor je našel naš sloveči rojak, umirovljeni c. kr. vladni svetnik in državni poslanec g. Anton Globočnik plem. Sorodolski v ljubljanskih arhivih zapisano, bila je l. 1622., ko je postala farna cerkev, zelo revna, temna in majhna. Sloveči rojak Jurij Plavec, kateri se je toliko trudil in tudi mnogo žrtvoval za

za samostojno duhovnijo, dal je bil sicer nekaj novih oken uravnati, da je bila bolj svetla, tudi prizidati je dal žagrad (katerega poprej menda ni imela); a ostala je pri tem vendar le majhna, s šibkim stolpom. Prizidovali so se sicer pozneje cerkvi novi deli, najprej baje presvetišče, pozneje pa že dve prostorni stranski kapeli. Kdaj se je to ravno godilo, ni znano, ker je požar pokončal farni arhiv. Prizidani deli so bili sicer stavbeno-pravilno zgrajeni, kar pa cerkvene celote kratko malo ni olepšalo; - to se že iz tega razvidi, če povem, da je bila ladja (podolgasti štiriogelnik) najnižja, presvetišče za kakih pet čevljev višje, kapeli pa celo za kak poldrugi seženj višji memo oboka ladije. V taki cerkvi se je dalo težko govoriti in tudi petje ni imelo nikakega odmeva. Kakor sem že dejal, se je že o pogorišču l. 1822, kazala živa potreba za zidanje nove, večje in primernejše cerkve. Takrat bi se bile lahko nakupile pogorele hiše okoli cerkve za nizko ceno, k in ker je bila ozko stisnjena menadnje, lahko bi se bil dobil povoljno velik prostor za zidanje novega svetišča. Pa, - ni se zidala nova, ampak popravila in uravnala se je zopet stara cerkev za službo božjo. Ker je bila pa čimdalje bolj premajhna, se je l. 1834. pod župnikom gospodom Blaž Kersnikom prizidala še nova velika zakristija z nadstropjem. Ta je vzela dokaj ljudij vase, a vendar je bila v cerkvi zlasti do jeseni, ko romanja in cerkveni shodi v okolici pojenjajo, tedaj v adventu, čez zimo, v postu in do pe Binkošti, ko se romanja in shodi zopet pričenjajo, mnogokrat ~~kaki~~ tolika gneča v njej, da je bilo kar nespodobno, in se je potreba nove večje cerkve kazala od leta do leta živeje. Čez 40 let po velikem pogorišču l. 1862 pod župnikovanjem gospoda Antona Finc-a jelo se je resno misliti in snovati za zidanje nove farne cerkve...../str. 143, 144/..... "Celi načrt (obris) so si omislili o tem času. Prvotno črtico je naredil poljanski slikar in kipar Stefan Šubic, ~~katero~~ katero je potem tehnično spopolnil in nekoliko predrugačil stavbenški mojster Fr. Faleschini (stari). /str. 145/ Da bi stare, komaj devet čevljev visoke orgle pri nenavadni velikosti nove cerkve močno kazile enakomernost, bilo je jasno..... Poštenjak eter

Rojic v tej stvari za svet vprašan, je dajal: Največ vam sedanje orgle odvrnejo, ako odvržete sedanjo omaro, mehaniko in slabejša dva izpremena... Dajte si napraviti novo, cerkvenemu slogu in višočini primerno omaro in vso novo mehaniko, k dosedanjim dvem mehonom še tretjega, postavite v ~~njej~~ njo osem starih in zraven še osem novih izpremenov, in imeli boste orgle, da jih boste veseli. Za vse to: namreč za novo omaro, mehaniko, novih osem izpremenov in za postavljanje je zahteval 1400 gld, ter ~~nj~~ f dejal : Zagotovim vas, da bodo orgle po tem načrtu vredne 3000 gld, in vam jih cenejše tudi nihče narediti ne more..... /str. 146/....farno Mimogrede naj povem, da je bil temeljni kamen za novo Železniško cerkev vložen 2. junija 1872 kot v nedeljo po presv. Rešnjem Telesu...../str. 148/.

Ko se je cerkveno zidovje že precej dobro osušilo, je o poletnem času 1. 1877. in 1. 1878. poljanski slikar in kipar rajni Štefan Šubic vkusno pobarval omaro, bogato pozlatil dotične izrezline in olepšave, zraven pa ~~sk~~ s kipi še tako obilno in simetrično izpopolnil, da se sme reči z vso pravico, da je po vsem Slovenskem komaj kje videti lepših orgel. Vrh orgel krasi kip brezmadežno spočete Device. Ob straneh omare sta postavljena na postamentih v naravni velikosti kipa Davida in sv. Cecilije, na harpe svirajoča, poleg tega je razpostavljenih po omari še osmero angelov z raznim glasbenim orodjem, zraven pa še kot posebna olepšava osemnajst angelskih glav. Piščali ~~xxxx~~ svitlo-belo-bliščečega principala so razvrščene v štirinajstih oddelkih. Da bi bili pevci in ljudje, ki hodijo na kor k sv. maši, bolj prikriti, je potegnjena čez celo širjavo kora prelepo olepšama ograja. Vse, kar sem tu popisal, je prelepo slikano in zelo bogato pozlačeno, in so torej orgle res prava lepota naše nove krasno zidane cerkve. ~~M~~... Rajni Štefan Šubic je za obe naši cerkvi izgotovil mnogo lepih del; orgle v farni cerkvi so bile pri nas med njegovimi zadnjimi deli. Njegove neutrudno marljive roke počivajo sicer sedaj že v grobu, to lepo delo pa bo pričalo o njihovi spretnosti in o njegovih živih kiparskih idejah..... /str. 151, 152/ Cele orgle, kakor se kažejo

sedaj ogledovalcem, veljale so dva tisoč goldinarjev jeden in petdeset krajcarjev in pet frankov v zlatu. Za stroške se je izplačalo:

Petru Rojic-u v vsem skupaj 1415 gld., - kr.

in ~~š~~ pet frankov v zlatu

Štefanu Šubic-u za kipe, zlatenje 574 " " "

in barvanje

Za mizarska dela še posebej /za
ograje okoli orgel) in ključavničarju

za njegova dela se je plačalo 11 " 51 kr.

torej se pokaže zgornja vsota 2000 gld 51 kr.

in pet frankov v zlatu.

/ str. 153/

Jožef Levičnik: Nekaj črtic iz Železnikov. - Drobtinice 1898,
letnik XXX. str. 138 - 157.

ne

(Iz Železnikov/ Farmanov bogaboječnost in ~~xx~~ v nem ~~xx~~ vzdiguje samo
Ljubljanskih cerkva, ampak do dobrega keršanskiha duha tudi prebivavci
Železniške fara v Loški komesiji pričajo. Pred šterimi letmi si napravijo
sami lep ~~ki~~ kositarški zvonik(turn) per farni cerkvi svetiga Antona,
prelijejo zvonove in povikšajo njih ~~xxxxxx~~ težo. Če premislimo, kako
hude nesreče so pred nekoliko letmi Železnike skoz pogoriša zadele, se
bomo lahko prepričali, de pravi keršanski duh ne prača po obilnosti, in de
ravno tako rad v od hribov mejanih dolinah kakor na ravnim ~~xxxx~~ polju in
planinah prebiva.

J.D. : Vsakimu svoje (sa natis poslano). - Kmetijske in rokodelske
novice - 1843., No. 18, str.72.

Štefan Šubic, "malar in podobar iz Poljan nad Loko, je za našo farno cerkev tako lep nov božji grob naredil, da ne le priprosti ljudje, temuč tudi v malarstvu zvedeni so delo to enoglasno hvalili....."

J. Levičnik /popoča 24. marca 1856/ : Iz Železnikov. Novičar iz avstrijskih krajev. - Novice 29. marec 1856, L. XIV, list 26, str. 104.

Pisec članka sporoča, da je "Danica" prinesla vest, da nameravajo v Železnikih v župni cerkvi postaviti kamnit tabernakelj, Sledi opozorilo, da tega ne storijo, zaradi vlage.

Ali so kamnitni tabernaklji dobri ali ne? - NOVICE, 29. maj 1878.
L. XXXVI, list 22, str. 171-172.